

Ljubljana, 22. februar 2010

ZAPISNIK

skupne razširjene seje Upravnega odbora Združenja za tekstilno, oblačilno in usnjarsko predelovalno industrijo GZS in Upravnega odbora Sekcije za tekstil in usnje ZDS ter direktorjev podjetij TOUPI, ki je bila 12. februarja 2010, ob 11. uri, v prostorih GZS, Dimičeva 13, Ljubljana.

Prisotni: Stanislav Gabrič – Recinko Kočevje, Gregor Drolc – Kuki Ljubljana, Darja Stvarnik - Beti Metlika, Miha Ješe – Gorenjska predilnica Škofja Loka, Anton Tomc – Komet Metlika, Lea Tkalec - Epas in Elos-Escada Gornja Radgona, Janko Velkavrh – Tosama Domžale, Bogomir in Rajko Šrmpf – MTT Tekstil Maribor, Vera Žlabravec – Predilnica Litija, Valerija Bogdan in Stanislav Draškovič – Planika Turnišče, Mojca Šubic – Svilanit Kamnik, Melita Rebič – Odeja Škofja Loka, Matjaž Lenassi – Alpina Žiri, Bernarda Plevnik – Prevent Global Sl. Gradec, Andreja Oder – Prevent Mislinja, Goran Kodolja – Lisca Sevnica, Igor Zupan – Alpina Žiri, Miroslav Topič - RLS Moda Gornji Petrovci, Jože Smole – ZTOUPI in ZDS, Anže Hiršl – ZDS, Anica Levin – revija Tekstilec in Jožica Weissbacher – ZTOUPI.

Seja je bila sklicana na pobudo skupine tekstilnih podjetij s ciljem oblikovati skupno stališče tekstilne, oblačilne in usnjarsko predelovalne industrije glede posledic sprememb Predloga Zakona o minimalni plači ter pripadajočega Predloga Zakona o spremembi Zakona o dohodnini na nadaljnji obstoj in delovanje podjetij v dejavnostih TOUPI.

Sejo je vodil predsednik UO Sekcije za tekstil in usnje ZDS g. Igor Zupan, ki je uvodoma izpostavil nekaj statističnih podatkov za TOUPI v letu 2009. Podatki kažejo, da se je proizvodnja v dejavnostih TOUPI zmanjšala med 25 in 50%, število zaposlenih med 14 in 41%, izvoz je bil manjši od 32 do 44%. Podobno kot proizvodnja so se zmanjšali tudi prihodki od prodaje, nova naročila pa kažejo, da se situacija še ne bo kmalu izboljšala, zlasti v oblačilni dejavnosti. Zato je stanje v TOUPI zelo zaskrbljujoče.

V nadaljevanju seje je Anže Hiršl predstavil osnovne usmeritve novega Zakona o minimalni plači in med drugim povedal, da zakon določa dveletno prehodno obdobje. Delodajalci lahko s sindikatom na nivoju podjetja sklenejo sporazum o postopnem dvigu plač do višine 734,65 EUR v primeru velike izgube, ki ogroža obstoj podjetja oz. bi imel za posledico odpoved večjemu številu zaposlenih. Sporazum lahko sklenejo v roku 2 mesecev po objavi zakona v Uradnem listu.

Predstavil je tudi predloge za spremembo zakona o delovnih razmerjih, ki so jih pripravile delodajalske organizacije.

Pred pričetkom razprave je g. Miha Ješe v svojem prispevku predstavil ugotovitve in komentar k Zakonu o minimalni plači ter zakonu o dohodnini ter predlagal dodatne ukrepe:

»Značilnosti:

1. Poslabšuje konkurenčno sposobnost družb predelovalnih dejavnosti
2. Ima neposredni namen ukiniti delovna mesta z nizko dodano vrednostjo
3. Negira osnovni ekonomski zakon o mejnih stroških, v tem primeru o mejnih družbah
4. Namesto relativno nizkih državnih prihodkov država kratkoročno raje namenja dodatna sredstva za socialne transfere
5. Je kdo prizadete delavce vprašal, če se posamično strinjajo z izgubo delovnih mest?

Ugotovitve

1. Če iste družbe »na odstrelu« v času osamosvojitve ne bi tako preživele, kot so, ne bi bilo ne samostojne Slovenije ne uspešnega gospodarstva
2. Neka panoga bo vedno mejna in se z narodnogospodarskega vidika ne bo »izplačala«. Problem bo vse večja režija oziroma javni sektor, ki temu zmanjšanju ne bo uspel istočasno slediti oziroma se hitreje zmanjševati.
3. Tekstilne družbe smo preživele predvsem na račun iznajdljivosti, fleksibilnosti, vztrajnosti in znanju predvsem vodstev družb in vseh zaposlenih. Zmagovalni ukrep je bil predvsem proporcionalno veliko hitrejšo zmanjševanje režijskih stroškov, kot ostalih.
4. Večina naših zaposlenih je zadovoljna, da imajo sicer nizke plače redno izplačane in jim je bilo prizaneseno, za večino **ponižujoč**, prehod na Zavod za zaposlovanje in v negotovost.
5. Zlasti vodstva družb smo se trudila za zagotavljanje čim večje socialne varnosti zaposlenih in njihovo redno zaposlitev.
6. Zakon o minimalni plači bomo v prvi fazi relativno dobro prenesli, v drugi in tretji (povišanje na končne višine minimalne plače) pa bo imelo posledico ukinitvev do polovice proizvodnih enot, ki ne bodo uspele srednjeročno zagotavljati potrebne dodane vrednosti.
7. V večjem številu zaposlujemo delavce, ki na drugih delovnih mestih ne bodo uspevali in bo povečano število socialno ogroženih občanov.
8. V večini tekstilnih družb je staranje kolektiva izjemno hitro in ima večina zaposlenih manj kot 10 let do upokojitve (pri nas je v naslednjih letih predvideno letno upokojevanje okoli 10 % zaposlenih).
9. Popolno negiranje enega od socialnih partnerjev in popolno favoriziranje drugega.
10. Zakon bo imel ugodne posledice le kratkoročno, dolgoročno bomo za vedno izgubili vsaj 10 % delovnih mest realnega sektorja.
11. Stanje bi bistveno spremenila pocenitev EVRA za 10 do 15 %, tako se bo konkurenčnost evropskega gospodarstva izboljšala.
12. Večina ekonomskih državnih ukrepov ponovno krepi le bančni sektor (podobno kot gospodarski ukrepi leta 1992).

Komentar na Zakon o minimalni plači

1. Zakaj ga je potrebno sprejemati po hitrem postopku?
2. Komentar omenja socialne nemire. Kdo jih vzpodbuja? Višje plače ne bodo preprečile socialnih nemirov. Plača ni motivator, je higienik.
3. Zakon ne upošteva dodatnih prihodkov državnega proračuna zaradi večjih prilivov v pokojninsko blagajno.
4. Zakon omenja le plačo za opravljeno delo. Po logiki torej za čakanje doma povečanje ne velja.
5. V členu 3. navaja razlog gospodarsko rast. Glede na ta razlog bi se morale minimalne plače znižati. Enako v 4. členu omenja le plačilo opravljenega dela.
6. Kazenski člen je potrebno izločiti. Plača je iztožljiva, kakor vse druge pravice. Namesto delavcev naj bi se debelil državni proračun. Postavijo naj raje skrajšani postopek na delovnem sodišču. Če ne izplačaš plače, ni kršitve zakona.
7. V 9. členu naj zakon izenači sindikat in svet delavcev. Naj bo to prepuščeno delodajalcu. Socialnega partnerstva itak ni več, zakaj torej favoriziranje sindikata.

Komentar na zakon o dohodnini

1. Zakon je nestimulativen za delavce in ustvarja prag ne lepega prehoda med delavci, ki bodo deležni olajšave in tistimi, ki ne bodo.
2. Delavci bodo zainteresirani za čim nižje plače in ne bodo hoteli sprejeti dodatnega dela.

Predlagani dodatni ukrepi

1. Izplačilo odpravnin v breme gospodarskih družb le do višine dveh plač, razliko pokrije država. Na ta način bodo družbe obdržale najboljše delavce, ne najstarejših.
2. Ukinitev odpravnine ob upokojitvi. Smiselna je bila v preteklosti, ko so novi upokojenci nekaj mesecev čakali na izplačilo prve pokojnine.
3. Takojšnja ukinitve izplačil jubilejnih nagrad, ki nimajo nobene ekonomske osnove.
4. Omejitev dopusta na 30 dni (za starejše delavce 33 dni)
5. Glavni predlog pa je v kriznih časih pritisniti na monopoliste (banke, prodajalce energentov..) za racionalizacijo gospodarjenja in znižanje njihovih cen.

Vzroki takega ukrepanja

V preteklem letu smo imele vse gospodarske družbe bistveno težje ekonomske razmere. Večinoma je bila proizvodnja oziroma prodaja nižja za okoli četrtno. Že v začetku leta smo reagirali z znižanjem stroškov plač. Najprej smo pri nas znižali plače vodstvu, mesec kasneje še generalno vsem zaposlenim (ponovno tudi vodstvu). Zaposleni so to vedeli in ni bilo kljub nižjim že tako nizkim plačam nobenih težav.

Težave so se začele kasneje zaradi lakomnosti nekaterih direktorjev, ki so namesto znižanja svojih plač in izplačila nagrad za sicer uspešno leto 2008 na pritisk ostalih zaposlenih v kriznem letu nerazumno povečali nivo vseh plač. Nelogično je, da edino leto, ko v samostojni Sloveniji skoraj ni bilo inflacije izplačujemo draginjski dodatek. Prav tako ni logično, da družbe z dobrimi rezultati izplačujejo nagrade za dobro delo le

vodstvu in nadzornikom. V takem primeru jih zagotovo zaslužijo tudi delavci. Veliko prej kot člani nadzornih svetov.»

Sledila je razprava v kateri so sodelovali skoraj vsi navzoči.

Glavni poudarki iz razprave:

- ◇ Na nivoju panoge se je treba dogovoriti s panožnim sindikatom za postopen dvig minimalne plače.
- ◇ Stroškov dviga minimalnih plač v TOUPI ne bo možno »pretopiti« v ceno izdelkov, nasprotno pa bodo njihovi podizvajalci dvig plač prenesli v cene svojih storitev, zato bo dejansko povečanje stroškov še večje.
- ◇ Posebna splošna olajšava bo povzročila, da bodo bolj uspešni delavci dobili manjšo plačo kot manj uspešni. Nekaj prisotnih je dalo pobudo, da se sproži ustavni spor zaradi spremembe zakona o dohodnini.
- ◇ Dvig socialnih transferjev ni sprejemljiv, ker bo s tem še bolj stimulirano nedelo.
- ◇ Razpravljavci so opozorili na problem javnih razpisov, kjer je pogosto edini kriterij za izbiro izvajalca cena. V tem primeru slovenski proizvajalci ne morejo konkurirati trgovcem (uvoznikom), zato predlagajo spremembo zakona o javnih naročilih.
- ◇ V zakonu o minimalni plači manjka definicija, da je to plača za normalno doseganje rezultatov.
- ◇ Še odločneje je treba posegati v anomalije države, in sicer zahtevati 10% znižanje plač in 10% zmanjšanje zaposlenih v javnem sektorju; urediti je treba področje socialnih transferjev.
- ◇ V pogajanjih za spremembo Zakona o delovnih razmerjih je bistveno doseči skrajšanje odpovednih rokov in znižanje odpravnin, da bodo podjetja lahko odpustila presežne delavce v prehodnem obdobju dveh let do polne uveljavitve zakona o minimalni plači. Spremembe ZDR morajo biti sprejete čim prej.
- ◇ Pomembno je tudi znižanje prispevnih stopenj za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje za 2%.
- ◇ Država mora s svojimi ukrepi podpreti uveljavljene slovenske blagovne znamke, ne pa proizvajalcev delov za avtomobilsko industrijo.
- ◇ Dvig minimalne plače bo povzročil, da bodo nekatera podjetja prenehala poslovati, druga pa bodo opuščala izdelke s prenizko dodano vrednostjo.

SKLEPI:

Navzoči

1. **pooblaščajo g. Smoleta, da v 10 dneh doseže pisni dogovor s panožnim sindikatom, da le-ta da usmeritve sindikatom v podjetjih TOUPI za postopen dvig minimalne plače;**
2. **podpirajo predlagane spremembe zakona o delovnih razmerjih, ki so jih pripravile delodajalske asociacije, s poudarkom na skrajšanju odpovednih rokov ter znižanju odpravnin;**

3. opozarjajo na nestimulativnost posebne davčne olajšave, ki jo uvaja sprememba Zakona o dohodnini;
4. predlagajo spremembo Zakona o javnih naročilih tako, da bo v večji meri upoštevana tudi kakovost izdelkov in ne le cena, ki favorizira trgovce-uvoznike;
5. pozivajo vlado, da z ustreznimi ukrepi in spodbudami v večji meri podpira blagovne znamke in ne le podizvajalcev v posameznih dejavnostih;
6. predlagajo zmanjšanje obvezne šest odstotne kvote za zaposlovanje invalidov v predelovalnih dejavnostih.

Seja je bila končana ob 13.30 uri.

Predsednik UO ZTOUPI
Matjaž Lenassi, l.r.

Predsednik Sekcije za tekstil in usnje
Igor Zupan, l.r.